Byggömsförsäkring

Innehållsförteckning

10. FÖRSÄKRINGENS INNEHÅLL
1. I Byggömsförsäkringen kan följande grundförsäkringar ingå:
20. SAKFÖRSÄKRING
1. Försäkringens ändamål
2. De försäkrade
3. Försäkringens föremål
  3.1 Byggnader
  3.2 Verktyg och arbetsredskap
  3.3 Egendom som inte ingår i försäkringen
4. Giltighetsområde
5. Skador som ersätts
6. Skador som inte ersätts
7. Värdering av egendom och skadebelopp
  7.1 Återanskaffningsvärde
  7.2 Dagsvärde
  7.3 Restvärde
  7.4 Prisnivån vid skadetillfället
8. Försäkringsbelopp och underförsäkring
9. Självrisker
  9.1 Grundsjälvrisk
  9.2 Särskild självrisk beroende på den skadade egendomens ålder
    9.2.1 Skada på VVS-anordningar, tak och värmeslingor
    9.2.2 Läckageskada på byggnad
    9.2.3 Maximal självrisk för skador enligt 9.2.1 och 9.2.2
    9.2.4 Lösegendom
10. Ersättning vid skada
  10.1 Återanskaffningsvärde
  10.2 Restvärde och myndighetsbeslut
  10.3 Ersättningar för inteckningsbar egendom
  10.4 Kostnader för begränsning och avvärjning
11. Övriga ersättningsregler
12. Säkerhetsföreskrifter
30. TALKAFÖRSÄKRING
1. Försäkringens ändamål
2. Försäkrade och förmånstagare
  2.1 De försäkrade
  2.2 Förmånstagare
3. Giltighet
  3.1 Giltighetsområde
  3.2 Giltighetstid
4. Skador som ersätts
5. Skador som inte ersätts
6. Ersättningsbestämmelser

Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag | Köpmansgatan 6, AX-22100 Mariehamn | Tel. 27 600 | info@omsen.ax | www.omsen.ax

6.1 Vård av skada
6.2 Invaliditet eller men
6.3 Dödsfall
7. Skatteregler
8. Index
40. ANSVARSFÖRSÄKRING
1. Försäkringens ändamål
2. De försäkrade
3. Giltighetsområde
4. Skador som ersätts
5. Skador som inte ersätts
6. Åtgärder vid inträffat skadefall
7. Ersättningsbestämmelser
7.1 Försäkringsbelopp
7.2 Rättegångskostnader
7.3 Självrisk
7.4 Solidariskt ansvar
50. RÄTTSSKYDDSFÖRSÄKRING
1. Försäkringens ändamål
2. De försäkrade
3. Försäkringens giltighetsområde
4. Försäkringsfall som ersätts
4.1 Definition av försäkringsfall
4.2 Ett och samma försäkringsfall
5. Försäkringsfall som inte ersätts
6. Ansökan om rättsskydd
7. Högsta ersättningsbelopp och självrisk
7.1 Försäkringsbelopp
7.2 Självrisk
8. Kostnader som ersätts
8.1 Vid ansökan om rättsskydd
8.2 I tvist och ansökningsmål
8.3 Vid skiljemannaförfarande
8.4 I brottmål
8.5 I besvär till Högsta domstolen
8.6 Vid bevakande av gemensamt intresse
9. Ersättningens belopp och uträkning av ersättningen
10. Kostnader som försäkringen inte ersätter
11. Övriga ersättningsbestämmelser
60. ALLMÄNNA AVTALSVILLKOR
1. Centrala begrepp i försäkringsavtalet
2. Information innan försäkringsavtal ingås
2.1 Försäkringsbolagets informationsplikt
2.2 Försäkringstagarens och den försäkrades upplysningsplikt
2.3 Påföljd vid skadeförsäkring
2.4 Påföljd vid personförsäkring
3. Försäkringsavtalets giltighet
3.1 Ansvaret börjar
3.2 Försäkringsavtalets giltighet
3.3 Grunder för beviljande av personförsäkring
4. Premie
4.1 Premiebetalning
4.2 Dröjsmål med premien vid skadeförsäkring

4.3 Dröjsmål med premien för personförsäkring
4.4 Återbetalning av premie efter att avtalet upphört
5. Information under försäkringens giltighetstid
5.1 Försäkringsbolagets informationsplikt
5.2 Försäkringstagarens upplysningsplikt vid ökad skaderisk
6. Skyldighet att förhindra och begränsa uppkomsten av skada
6.1 Skyldighet att iaktta säkerhetsföreskrifter
6.2 Skyldighet att avvärja och begränsa skada
7. Framkallande av försäkringsfall
8. Identifikation
9. Otillräknelighet och nödläge
10. Ersättningsförfarande
10.1 Ansökan om ersättning
10.2 Preskription av rätt till ersättning
10.3 Försäkringsbolagets skyldigheter efter skada
10.4 Utbetalning av ersättning
10.5 Kvittning
11. Försäkringsersättning
11.1 Överförsäkring
11.2 Underförsäkring
12. Missnöje med ersättningsbeslut
12.1 Självrättelse
12.2 Konsumenternas försäkringsbyrå och nämnder som utfärdar rekommendationer om avgöranden
12.3 Tingsrätt
13. Försäkringsbolagets regressrätt
13.1 Försäkringsbolagets regressrätt mot tredje man
13.2 Försäkringsbolagets regressrätt gentemot försäkringstagaren, den försäkrade eller person som kan jämställas med den försäkrade
14. Ändring av försäkringsavtal
14.1 Ändring under försäkringsperioden
14.2 Ändring vid övergång till ny försäkringsperiod
14.2.2 Anmälningsförfarande
14.2.3 Uppsägningsförfarande
15. Försäkringsavtalet upphör
15.1 Försäkringstagarens rätt att säga upp försäkringen
15.2 Försäkringsbolagets rätt att säga upp försäkringen under försäkringsperioden
15.3 Försäkringsbolagets rätt att säga upp försäkringen vid försäkringsperiodens utgång
15.4 Ägarbyte
16. Tredje mans rätt
16.1 Övriga försäkrade, till vars förmån en egendomsförsäkring gäller
16.2 Den försäkrades ställning när ett försäkringsfall har inträffat
16.3 Företrädesrätt till betalning ur ersättningen
16.4 Den skadelidandes rätt till ersättning vid ansvarsförsäkring
16.5 Den skadelidandes rätt att söka ändring vid ansvarsförsäkring

10. FÖRSÄKRINGENS INNEHÅLL

1. I Byggömsförsäkringen kan följande grundförsäkringar ingå:

- sakförsäkring
- talkaförsäkring
- ansvarsförsäkring

- rättsskyddsförsäkring

Av försäkringsbrevet framgår vad som gäller för dig.

20. SAKFÖRSÄKRING

1. Försäkringens ändamål

Försäkringens ändamål är att enligt dessa villkor ersätta direkt sakskada på den försäkrade egendomen samt i villkoren särskilt nämnda övriga kostnader.

2. De försäkrade

Försäkrade är försäkringstagaren och andra personer som stadigvarande bor i hans hushåll.

3. Försäkringens föremål

Försäkringen omfattar i försäkringsbrevet nämnd egendom enligt följande:

3.1 Byggnader

Försäkringen omfattar i försäkringsbrevet nämnda byggnader under uppförande eller renovering samt:

- fasta sedvanliga konstruktioner (t.ex. staket och flaggstång), fristående solpaneler samt byggnader på högst 4 m^2 som finns på gårdsplanen
- till den försäkrade byggnaden anslutna av försäkringstagaren ägda elledningar, elmätare, elektriska huvudcentraler, övriga kablar samt ledningar och rör fram till kommunal eller annan allmän anslutning.

Arbetsbaracker som ägs av försäkringstagaren ingår utan särskilt omnämnande.

3.2 Verktyg och arbetsredskap

Verktyg och arbetsredskap som behövs för byggnadens uppförande eller renovering ingår i försäkringen upp till det i försäkringsbrevet antecknade beloppet.

Försäkringen omfattar även hyrda och lånade verktyg och arbetsredskap.

3.3 Egendom som inte ingår i försäkringen

Försäkringen omfattar inte motordrivet fordon, husvagn eller annat släpfordon.

4. Giltighetsområde

Försäkringen gäller på den försäkringsplats som anges i försäkringsbrevet.

5. Skador som ersätts

Försäkringen ersätter direkt sakskada som förorsakas den försäkrade egendomen av en plötslig och oförutsedd händelse.

Utöver ersättningsgill direkt sakskada ersätter försäkringen också sådana kostnader för begränsning och avvärjning som avses i punkt 10.4.

6. Skador som inte ersätts

Försäkringen ersätter inte:

6.1 skada på egendom orsakad av tillverknings- eller materialfel eller felaktig användning

6.2 skada som orsakats av att egendom borttappats, kvarglömts, kvarlämnats eller försvunnit, eller då skadehändelsen inte kan preciseras

6.3 skada på egendom som endast består i nedsmutsning, missfärgning, dålig lukt eller av att egendomen fått ytliga skador såsom skråmor eller bucklor utan väsentlig inverkan på dess användning

6.4 skada som sällskapsdjur genom att tugga, bita, klösa, smutsa ned eller på annat motsvarande sätt orsakat den försäkrade egendomen

6.5 skada orsakad av slitage, rost, frätning, förskämning, röta, svampbildning, materialtrötthet eller annat motsvarande långsamt verkande fenomen

6.6 skada orsakad av hjortdjur, insekter eller skadedjur; undantaget tillämpas dock inte för sådan följdskada som försäkringen i övrigt gäller för

6.7 skada orsakad av vågsvall eller höjt vattenstånd eller skada orsakad av isens rörelser

6.8 skada som orsakats byggnad eller byggnadsdel till följd av planerings-, grundläggnings- eller byggnadsfel (således ersätts exempelvis inte s.k. tätskiktsskador, d.v.s. fuktskador som beror på att vatten trängt genom tätskiktet i ett våtutrymme)

6.9 skada till följd av frysning då säkerhetsföreskriften om ledningsnätet i punkt 12.3 inte iakttagits

6.10 vätska eller gas som läckt till spillo och inte heller ökad energiförbrukning

6.11 skada som ersätts på basis av speciallag, garanti eller annan förbindelse eller med allmänna medel eller ur annan försäkring

6.12 skada som orsakats av krig, terrorangrepp eller annan händelse av krigsliknande natur, eller skada orsakad av upplopp, strejk eller arbetsinställelse

6.13 i atomansvarighetslagen avsedd atomskada eller inverkan av atomvapen.

7. Värdering av egendom och skadebelopp

Grund för värdering av egendom, skada och ersättningsbelopp är egendomens försäkringsvärde. Egendomens försäkringsvärde är dess återanskaffningsvärde. Om egendomens dagsvärde understiger 50% av återanskaffningsvärdet är egendomens försäkringsvärde dock dagsvärdet.

7.1 Återanskaffningsvärde

Med återanskaffningsvärde avses det penningbelopp som behövs för anskaffande av ny likadan eller närmast motsvarande egendom.

7.2 Dagsvärde

Med dagsvärde förstås den summa pengar som erhålls då från återanskaffningsvärdet görs avdrag för vad egendomen har förlorat i värde genom ålder och bruk, nedsatt användbarhet eller annan liknande orsak.

Vid fastställande av dagsvärdet bör även egendomens nedsatta användbarhet på grund av förändrade ortsförhållanden beaktas.

7.3 Restvärde

Grund för beräkningen av skadebeloppet är också egendomens restvärde, varmed avses egendomens värde omedelbart efter skadefallet värderat enligt samma grunder som omedelbart före skadefallet.

7.4 Prisnivån vid skadetillfället

När en skada inträffar uträknas skadebeloppet och egendomens försäkringsvärde fastställs enligt prisnivån vid skadetillfället.

8. Försäkringsbelopp och underförsäkring

Fullvärde

Egendomen är försäkrad till sitt fulla värde utan speciellt försäkringsbelopp.

Högsta gräns för försäkringsbolagets ersättningsskyldighet är återanskaffningsvärdet.

Om den faktiska våningsarealen eller den försäkrade byggnadens yta är större än den i försäkringsbrevet antecknade ytan eller om för liten premie debiterats på grund av annat oriktigt meddelande av försäkringstagaren, ersätter försäkringen endast en så stor del av skadan som förhållandet mellan den för försäkringsobjektet betalda premien och dess faktiska premie utvisar.

9. Självrisker

9.1 Grundsjälvrisk

Försäkringstagaren har vid varje skadefall en i försäkringsbrevet antecknad självrisk av skadebeloppet.

Lägsta grundsjälvrisken avdras inte:

- vid stöldskada, om någon brutit sig in i byggnaden genom dörr med säkerhetslås eller om inbrottslarmet fungerat
- vid läckageskada om läckagevarnaren fungerat och påverkat händelseförloppet
- vid brandskada om brandvarnaren fungerat och påverkat händelseförloppet.

Ingen självrisk avdras vid läckageskada från byggnadens synliga rör.

9.2 Särskild självrisk beroende på den skadade egendomens ålder

9.2.1 Skada på VVS-anordningar, tak och värmeslingor

Vid skador på nedannämnda egendom görs följande årsavdrag. Avdraget görs inte det år egendomen togs i bruk.

Avdrag per år:

- Centralvärmeanläggningar, luftvärmeanläggningar, värmeväxlare, varmvattenberedare, fasta värmeanläggningar, värme- och vattenpumpar, oljecisterner: 6%
- Rörledningar och övriga VVS-anordningar samt värmeslingor: 3%
- Yttertak: 1%

Avdraget gäller samtliga kostnader för återanskaffning, såsom t.ex. reparationer, kalkyler, uppbrytning och igenläggning av byggnadskonstruktioner.

Avdraget är högst 80% av kostnaderna, dock minst lika stort som den självrisk som anges i försäkringsbrevet. Utöver årsavdraget avdras inte den självrisk som nämns i försäkringsbrevet.

9.2.2 Läckageskada på byggnad

Vid skada till följd av läckage från de anordningar som nämns ovan i punkt 9.2.1, är självrisken på basen av egendomens ålder 1% per år. Denna självrisk avdras utöver den procentuella självrisken vid skada på anordningar enligt 9.2.1.

Avdraget görs inte för de första 10 åren från det att egendomen togs i bruk.

Avdraget är högst 25% av kostnaderna, dock minst lika stort som den självrisk som anges i försäkringsbrevet. Utöver årsavdraget avdras inte den självrisk som nämns i försäkringsbrevet.

9.2.3 Maximal självrisk för skador enligt 9.2.1 och 9.2.2

Oavsett vad som stadgas i 9.2.1 respektive 9.2.2 gäller alltid att självrisken för en skadehändelse enligt dessa punkter maximalt utgör 5 000 euro.

Därvid spelar det ingen roll om skadehändelsen begränsar sig till endera punkten eller berör bägge tillsammans.

9.2.4 Lösegendom

Vid skador på nedannämnda anordningar görs från återanskaffningsvärdet följande årsavdrag:

Avdrag per år:

- Hushållsmaskiner: 5%

Avdraget görs inte för det år då egendomen togs i bruk. Avdraget är högst 80%, dock minst lika stort som den självrisk som anges i försäkringsbrevet. Utöver årsavdraget avdras inte den självrisk som nämns i försäkringsbrevet.

10. Ersättning vid skada

10.1 Återanskaffningsvärde

Skadebeloppet enligt återanskaffningsvärdet fås då restvärdet avdras från egendomens återanskaffningsvärde.

Om egendomens värde p.g.a. ålder, användning eller annan motsvarande orsak är mindre än hälften av dess återanskaffningsvärde utbetalas i ersättning egendomens dagsvärde.

Om den skadade egendomen kan repareras och det är ändamålsenligt utgör reparationskostnaderna skadebeloppet. Som reparationskostnader ersätts de kostnader som uppkommit för att återställa egendomen i det skick den hade före skadan. Om reparationskostnaderna överstiger egendomens värde enligt dessa ersättningsbestämmelser är ersättningen dock högst av samma storlek som egendomens värde.

Ersättningsbeloppet är skadebeloppet från vilket självrisken avdragits.

Ersättning enligt återanskaffningsvärdet förutsätter att den skadade egendomen inom två år efter skadan antingen repareras eller att ny egendom av samma typ och för samma ändamål byggs eller skaffas i dess ställe. Om bygget försenas till följd av åtgärder av myndigheter, förlängs förutnämnda tid med dröjsmålstiden.

Ersättning enligt återanskaffningsvärdet betalas i två rater. Först betalas ersättning enligt dagsvärdet. Tilläggsersättningen, som utgörs av skillnaden mellan återanskaffningsvärdet och dagsvärdet betalas, då Ålands Ömsesidiga fått utredning över förutnämnda återanskaffningsåtgärder.

10.2 Restvärde och myndighetsbeslut

Om efter skada kvarvarande byggnadsdelar på grund av bestämmelser i byggnads- eller väglagen, gällande byggnadsförbud eller byggnadsbegränsningar inte kan utnyttjas för återställande av byggnaden i dess tidigare skick, höjs ersättningen med den härigenom uppkomna värdeminskningen. Värdeminskningen uträknas genom att från restvärdet avdra det pris som kan erhållas för kvarvarande byggnadsdelar när de säljs för borttransportering.

Försäkringstagaren skall förete utredning om att byggnadsförbud eller byggnadsinskräkning gäller och om försäkringsbolaget det begär, ansöka om dispens från byggnadsförbud eller byggnadsbegränsning för att byggnaden skall kunna återställas i sitt tidigare skick, samt om tillstånd inte beviljas, ansöka om ändring av beslutet. Försäkringstagaren skall på Ålands Ömsesidigas begäran ge försäkringsgivaren fullmakt att företräda honom i ärende som rör dispens.

10.3 Ersättningar för inteckningsbar egendom

Om ersättning utbetalas för egendom, i vilken inteckning kan fastställas, eller uppgår ersättning, till mer än en tiondel av hela försäkringsvärdet, utbetalas ersättning till försäkringstagaren då han utrett att egendomen är fri från inteckning för gäld eller att inteckningshavaren givit sitt samtycke till att ersättning utbetalas.

10.4 Kostnader för begränsning och avvärjning

Försäkringen ersätter skäliga kostnader som orsakats försäkringstagaren vid begränsning eller avvärjning av omedelbart hotande skada. Kostnaderna ersätts utan att självrisken avdras.

11. Övriga ersättningsregler

11.1 Försäkringstagaren skall bereda Ålands Ömsesidiga tillträde till skadad egendom, lämna alla upplysningar som behövs och i övrigt bistå försäkringsgivaren i den utsträckning som krävs för att skadan skall kunna besiktas och värderas.

11.2 Underlåtelse att följa föreskriften i 11.1 medför att försäkringsersättningen kan nedsättas eller avböjas.

11.3 Ålands Ömsesidiga har rätt att i stället för att betala ut pengar i ersättning återuppbygga, anskaffa eller reparera försvunnen eller skadad egendom.

11.4 Äganderätten till egendom som har ersatts på annat sätt än genom reparation övergår till Ålands Ömsesidiga, om bolaget inte avsäger sig denna rätt.

11.5 Kommer förlorad egendom tillrätta efter det att ersättning betalats, skall försäkringstagaren omedelbart överlämna eller återbetala motsvarande del av ersättningen till Ålands Ömsesidiga.

11.6 Värdeminskning ersätts inte. Då ersättningen räknas ut beaktas inte skillnad i färgnyans och inte heller affektions- eller motsvarande värden.

11.7 Då ersättning uträknas bör skattemyndigheternas bestämmelser beaktas.

12. Säkerhetsföreskrifter

12.1 Försäkringstagaren skall sköta egendomen med normal omsorg och följa de bruksanvisningar som utgivits av tillverkaren eller importören av den egendom som är föremål för försäkringen.

12.2 Fönster, dörrar och övriga öppningar till lösegendomens förvaringsplats bör med tanke på inbrottsrisken vara stängda på betryggande sätt. Den försäkrade skall även i övrigt vidta skäliga skyddsåtgärder med beaktande av värdet på den försäkrade egendomen samt förhållandena på försäkringsstället. För undvikande av stöldskada skall verktyg och arbetsredskap övervakas.

12.3 Försäkringstagaren skall omsorgsfullt sköta det försäkrade ledningsnätet och skydda det mot frysning. Ledningsnätet och till det anslutna anordningar skall tömmas på vatten när byggnaden under den kalla årstiden lämnas utan tillräcklig uppvärmning eller tillsyn.

12.4 Tvätt- och diskmaskin skall alltid kopplas med egen avstängningskran och godkänd tryckhållfast slang till vattenledningsnätet. Tvätt- och diskmaskinens avloppsslang skall kopplas fast till avloppsnätet, i annat fall måste maskinens användning övervakas. Tvätt- och diskmaskinens avstängningskran skall stängas då maskinen inte används. Varmvattenberedare och expansionskärl skall om möjligt placeras i ett utrymme där det finns golvbrunn. Spillvatten skall ledas ut i avloppsnätet.

12.5 Egendom som är känslig för fukt och väta skall då den förvaras i källare placeras på minst 10 centimeters höjd från golvytan.

12.6 Myndigheternas bestämmelser och separata säkerhetsföreskrifter som bifogas försäkringsbrevet skall därtill följas. Vid utförande av heta arbeten (arbeten där gnistor, öppen låga eller annat slag av värme förekommer) skall särskild försiktighet iakttas och släckutrustning finnas tillgänglig. Vid anlitande av yrkesman skall han ha genomgått kurs i heta arbeten.

12.7 Om underlåtelse att följa säkerhetsföreskrifterna och myndigheternas bestämmelser företer orsakssamband med skadans uppkomst eller dess belopp kan ersättningen nedsättas eller avböjas.

30. TALKAFÖRSÄKRING

1. Försäkringens ändamål

Försäkringens ändamål är att enligt dessa villkor ersätta följderna av skada som drabbat den oavlönade arbetstagaren genom olycksfall.

2. Försäkrade och förmånstagare

2.1 De försäkrade

Försäkrade är de frivilliga oavlönade privatpersoner som deltar i arbetet.

Ingen ersättning utbetalas om den skadade fyllt 80 år.

2.2 Förmånstagare

Förmånstagare vid dödsfall är den oavlönade personens anhöriga.

3. Giltighet

3.1 Giltighetsområde

Försäkringen gäller på försäkringsstället.

3.2 Giltighetstid

Försäkringen gäller för den tid som är angiven i försäkringsbrevet.

4. Skador som ersätts

4.1 Med olycksfall avses en plötslig yttre händelse varigenom den försäkrade ofrivilligt drabbas av en kroppsskada.

4.2 Som olycksfall anses också en skada som uppkommer oavsiktligt genom:

- drunkning
- värmeslag, solsting, förfrysning
- gasförgiftning och förgiftning som förorsakas av ämne som förtärts av misstag
- skada till följd av ansenliga tryckförändringar.

4.3 Som olycksfall anses också en skada som uppstått oavsiktligt till följd av en plötslig kraftansträngning eller plötslig rörelse och vars orsak inte varit den försäkrades sjukdom eller lyte och för vilken den försäkrade har behandlats av läkare inom 14 dygn efter skadehändelsen.

5. Skador som inte ersätts

5.1 Försäkringen ersätter inte:

- skadefall som berott på den försäkrades sjukdom eller lyte
- operativt ingrepp, vård- eller annan medicinsk behandling av sjukdom eller lyte om åtgärden inte gäller behandling som ersätts av denna försäkring
- matförgiftning
- avbitning av tand eller tandprotes
- skada som ersätts av lagstadgad försäkring
- infektionssjukdom till följd av insektbett eller insektsting
- psykiska följder av ett olycksfall.

5.2 Försäkringen gäller inte för resekostnader.

5.3 Ersättningen kan avböjas eller minskas om den försäkrades arbetsoförmåga eller död beror på missbruk av alkohol eller medicin eller användning av rusmedel och detta väsentligt bidragit till skadans uppkomst eller omfattning.

5.4 Om sjukdom eller lyte utan samband med olycksfallet väsentligt har bidragit till den ersättningsbara skadan, utbetalas ersättning för vårdkostnader och invaliditet endast till den del de har förorsakats av

olycksfallet.

6. Ersättningsbestämmelser

6.1 Vård av skada

6.1.1 Vårdkostnaderna ersätts enligt originalräkning eller -verifikat till den del de inte ersätts med stöd av någon lag. Vårdkostnaderna per olycksfall ersätts till högst det överenskomna försäkringsbeloppet.

6.1.2 I vårdkostnaderna ingår:

- nödvändiga och enligt allmänt accepterad medicinsk praxis godtagbara kostnader för behandling eller undersökning utförd eller ordinerad av läkare eller tandläkare
- kostnader för nödvändig reparation eller återanskaffning av glasögon, hörapparat och tandprotes som varit i bruk och skadats vid olycksfallet.

6.1.3 Kostnader för fysikalisk behandling som ordinerats av läkare ersätts dock för högst fem behandlingar per olycksfall.

6.1.4 I vårdkostnaderna ingår inte:

- kostnader för vistelse på en rehabiliterings-, bad- eller hälsoinrättning
- inkomstbortfall eller andra indirekta förluster i samband med vården.

6.2 Invaliditet eller men

6.2.1 Med men (invaliditet) avses ett enligt medicinsk bedömning allmänt men som skadan förorsakar den försäkrade. Individuella omständigheter som yrke eller fritidsintressen påverkar inte fastställandet av menet. Menets omfattning fastställs enligt det invaliditetsklassificeringsbeslut som social- och hälsovårdsministeriet har gett med stöd av lagen om olycksfallsförsäkring och som var gällande då olycksfallet inträffade. Skadorna är indelade i invaliditetsklasser 1-20. Klass 20 avser det högsta men och klass 1 det lägsta men som ersätts.

Menersättningen betalas enligt det försäkringsbelopp som gäller vid olyckstillfället.

Vid fullständigt men betalas det avtalade försäkringsbeloppet. För partiellt men utbetalas så många tjugondelar av försäkringsbeloppet som invaliditetsklassen utvisar.

6.2.2 Om den försäkrade har lyte eller sjukdom som beror på någon annan orsak än det olycksfall som skall ersättas, skall invaliditetsgraden fastställas endast för den skada som förorsakats av olycksfallet.

6.2.3 Engångsersättningen betalas ut när invaliditetsgraden blivit bestående.

6.3 Dödsfall

6.3.1 Vid den skadades död utbetalas det försäkringsbelopp som gällde vid olyckstillfället.

Vid dödsfall skall dödsattest eller annat skriftligt dokument tillställas försäkringsbolaget.

6.3.2 Ersättning betalas dock inte om den försäkrade avlider senare än tre år efter olyckstillfället.

7. Skatteregler

Vid utbetalning av ersättning följs gällande skatteregler.

8. Index

Försäkringen är inte bunden vid index.

40. ANSVARSFÖRSÄKRING

1. Försäkringens ändamål

Ändamålet med ansvarsförsäkringen är att ersätta person- och sakskador som försäkringstagaren vållar utomstående i egenskap av ägare till försäkrad byggnad.

Försäkringen gäller även för person- och sakskador som vållas av vid den försäkrade byggnaden verksamma talkaarbetare.

2. De försäkrade

Försäkrade är försäkringstagaren och andra personer som stadigvarande bor i hans hushåll.

3. Giltighetsområde

Försäkringen gäller på i försäkringsbrevet nämnt försäkringsställe.

4. Skador som ersätts

4.1 Försäkringen ersätter person- och sakskada som den försäkrade i egenskap av privatperson orsakar utomstående, och för vilken den försäkrade enligt gällande rätt är ersättningsansvarig när ersättningsansvaret grundar sig på handling eller försummelse under försäkringens giltighetstid.

4.2 Skada vållad av barn ersätts även om barnet på grund av sin ålder inte kan åläggas skadeståndsansvar. Detta gäller dock inte skada för vilken någon annan är ersättningsansvarig eller som orsakats den i vars vård barnet är då skadan inträffar.

4.3 Avvikande från punkt 7 i allmänna avtalsvillkoren ersätter försäkringen skada som med avsikt orsakats av barn under 12 år.

4.4 Skada förorsakad av försäkringstagarens hund ersätts oberoende av vållande.

5. Skador som inte ersätts

5.1 Försäkringen gäller inte för skada som drabbar:

- den försäkrade
- den försäkrades arbetstagare eller med honom jämförbar person till den del denne är berättigad att erhålla ersättning enligt lagstadgad olycksfalls- eller trafikförsäkring

5.2 skada på egendom som den försäkrade vid tidpunkten för en skadeorsakande handling eller försummelse hade i sin besittning, hade lånat eller annars utnyttjat

5.3 skada på egendom som den försäkrade eller någon annan för hans räkning vid tidpunkten för en skadeorsakande handling eller försummelse hade åtagit sig att tillverka, montera, reparera, uppbevara eller på annat sätt behandla eller sköta om

5.4 skada som den försäkrade är ansvarig för i egenskap av ägare eller innehavare av fastighet, förutom om största delen av fastigheten används som bostad av den försäkrade

5.5 skada där ersättningsansvaret grundar sig enbart på avtal, förbindelse, utfästelse eller garanti

5.6 skada som vid byggnads- eller reparationsarbete åsamkats rörnät eller kablar, om inte den försäkrade skaffat och som arbetsinstruktion använt kabel- och rörnätskartor över arbetsplatsen

5.7 skada som beror på användning av motorfordon eller motordriven anordning i trafik som avses i trafikförsäkringslagen eller motsvarande utländsk lag

5.8 skada som beror på att:

- registreringspliktig farkost eller båt används
- luftfarkost används för lufttrafik när försäkringstagaren är ersättningsskyldig på grund av att han äger, innehar eller använder luftfarkost eller utför uppdrag i luftfarkost eller är arbetsgivare för sådana personer

5.9 skada som beror på:

- skakning, buller, värme, lukt, ljus eller annan dylik störning
- rök, sot, damm, ånga, gas eller luftförorening
- förorening eller annan inverkan på jordmån, byggnad, vattentäkt, sjö eller annat vattenområde eller på grundvatten
- fukt
- översvämning som förorsakats av regn- eller smältvatten

Försäkringen ersätter dock skada som förorsakats av ett tillfälligt fel eller av fel eller brist som oväntat uppstått på byggnad eller anläggning.

5.10 skada som förorsakats av förändring i grundvattenståndet

5.11 skada som förorsakats av med främmande arbetskraft eller åt annan utfört schaktnings- eller sprängningsarbete eller därav förorsakad jordsänkning eller jordras

5.12 skada som den försäkrade förorsakar vid utövande av yrke, närings- eller förvärvsverksamhet

5.13 skada som förorsakats vid misshandel eller slagsmål

5.14 böter eller annan liknande påföljd

5.15 skada till den del den ersätts ur någon annan gällande ansvarsförsäkring för den försäkrade.

6. Åtgärder vid inträffat skadefall

6.1 Den försäkrade skall bereda Ålands Ömsesidiga tillfälle att värdera skadans storlek samt möjlighet att medverka till en uppgörelse i godo.

6.2 Försäkringsgivaren utreder om den försäkrade är skadeståndsskyldig i det anmälda skadefallet som omfattas av försäkringen och förhandlar med den som kräver ersättning.

Om den försäkrade ersätter skadan, överenskommer om ersättning eller godkänner krav, binder detta inte försäkringsgivaren, såvida inte ersättningsbeloppet och -grunderna uppenbart är riktiga.

6.3 Om skadefallet leder till rättegång skall den försäkrade genast underrätta försäkringsgivaren om detta.

6.4 Har försäkringsgivaren meddelat den försäkrade att det är berett att inom ramen för försäkringsbeloppet komma överens om skadan med den skadelidande och den försäkrade inte godkänner detta, är Ålands Ömsesidiga inte skyldigt att ersätta kostnader som uppkommit efter detta eller att utföra ytterligare utredningar i ärendet.

7. Ersättningsbestämmelser

7.1 Försäkringsbelopp

Det i försäkringsbrevet antecknade försäkringsbeloppet är i varje skadefall högsta gräns för försäkringsbolagets ersättningsskyldighet.

Skador föranledda av samma händelse eller omständighet betraktas som ett och samma skadefall oberoende av om skadorna konstaterats under en eller flera försäkringsperioder. Om sådana skador konstaterats under olika försäkringsperioder, anses de hänföra sig till den försäkringsperiod under vilken den första skadan konstaterats.

7.2 Rättegångskostnader

Kommer frågan om ersättning av ett skadefall som omfattas av försäkringen upp till behanding i rätten, sköter försäkringsbolaget rättegången och betalar de då uppkomna rättegångskostnaderna även om försäkringsbeloppet skulle överskridas (se punkt 6.4).

7.3 Självrisk

Den försäkrade har vid varje skadefall en i försäkringsbrevet antecknad självrisk av skadebeloppet.

7.4 Solidariskt ansvar

Är flera personer skyldiga att solidariskt ersätta samma skada, ersätter försäkringen endast den del av skadan som svarar mot vad som kan läggas till den försäkrades andel till last och den fördel han eventuellt haft av skadefallet. Framgår inte annat av tidigare nämnda orsaker ersätter försäkringen högst den försäkrades andel enligt huvudtal av hela skadan.

50. RÄTTSSKYDDSFÖRSÄKRING

1. Försäkringens ändamål

Ändamålet med rättsskyddsförsäkringen är att ersätta den försäkrades nödvändiga och skäliga advokat- och rättegångskostnader som förorsakats av juristhjälp i tviste-, brott- och ansökningsmål i försäkringsfall som anges i punkt 4.

Försäkringen gäller i ärenden som ansluter sig till privatlivet och den försäkrade byggnaden.

Försäkringen ersätter inte kostnader i ärenden som kan behandlas enbart av administrativa myndigheter eller specialdomstolar, t.ex. länsstyrelser, försäkringsdomstolen, eller Högsta förvaltningsdomstolen.

2. De försäkrade

Försäkrade är försäkringstagaren och andra med honom i samma hushåll stadigvarande boende personer.

Om den försäkrade har avlidit och ingenting annat har avtalats om hur försäkringen fortsätter för de övriga försäkrade, är de försäkrade de som vid försäkringstagarens död stadigvarande bodde med honom i gemensamt hushåll, såvida de inte har egen försäkring. (Försäkrade är också parterna i oskiftat dödsbo vad gäller försäkringsfall som hänför sig till ägande, besittning eller användning av försäkringens föremål, såvida de inte har en egen försäkring).

3. Försäkringens giltighetsområde

Försäkringen gäller i Norden. En förutsättning för ersättning är att ärendet kan anhängiggöras vid tingsrätt i Finland.

4. Försäkringsfall som ersätts

4.1 Definition av försäkringsfall

Med försäkringsfall avses tvist som uppkommit eller åtal som anhängiggjorts under försäkringens giltighetstid. En tvist har uppkommit då ett till grunderna och beloppet individualiserat krav har gjorts stridigt till grunderna eller beloppet.

Om försäkringen härvid varit i kraft mindre än två år bör också den händelse eller omständighet, som tvisten eller åtalet grundar sig på, ha inträtt under försäkringens giltighetstid. Till försäkringens giltighetstid räknas den tid, under vilken försäkringen för den försäkrades del oavbrutet varit i kraft i ett eller flera bolag.

4.2 Ett och samma försäkringsfall

Det är fråga om ett och samma försäkringsfall, då:

- flera av de som är försäkrade med samma försäkring står på samma sida vid en tvist, eller
- den försäkrade har flera mål vilka grundar sig på samma händelse, förhållande, rättshandling eller rättskränkning.

5. Försäkringsfall som inte ersätts

Försäkringen gäller inte vid tvist, mål eller ärende

a) där bestridande av krav inte kan visas

b) när saken är av ringa ekonomisk betydelse för den försäkrade

c) om det är fråga om åtal som allmän åklagare driver mot den försäkrade eller om sådant åtal anhängiggjorts mot den försäkrade

d) som ansluter sig till den försäkrades nuvarande, tidigare eller kommande arbete, yrkesutövning, tjänst, befattning, närings- eller förvärvsverksamhet, delägarskap i kommersiellt företag eller medlemskap i dylikt företags administrativa organ eller till annan verksamhet som utgör huvud- eller bisyssla för förvärvande av inkomst

e) som gäller borgen, pant eller annan förpliktelse för gäld eller förpliktelse som en annan ingått för sin närings- eller förvärvsverksamhet

f) som gäller lån som beviljats för en annans närings- eller förvärvsverksamhet

g) som gäller annan fastighet, bostadsaktie- eller hyreslägenhet än den försäkrades stadigvarande bostad eller fritidsbostad i eget bruk som ingår i försäkringen

h) där de med denna försäkring försäkrade är motparter

i) som gäller tillgodohavande eller fordran som överlåtits till den försäkrade, såvida inte då tvisten uppstår två år förflutit sedan överlåtelsen

j) som gäller mot den försäkrade rest privaträttsligt anspråk som grundar sig på sådan handling för vilken den försäkrade har dömts till straff

k) som gäller av den försäkrade framfört ersättningsanspråk som grundar sig på sådan handling för vilken han dömts till straff

l) som gäller besöksförbud

m) som gäller äktenskapsskillnad, förmögenhetstvister eller andra krav som ansluter sig till äktenskapsskillnad eller avslutande av samliv eller samliv i äktenskapsliknande former

n) som gäller familjerättsliga frågor som berör barn, när frågorna behandlas i samband med avslutande av samliv eller när de första gången behandlas därefter. Ersättning utgår endast när det finns ett av myndighet fastställt icke tidsbegränsat avtal eller dom, som varit ikraft minst ett år och som reglerar den tvistiga frågan

o) där det är fråga om att utse intressebevakare, gode man, skiftesman eller boutredningsman

p) där de kostnader som förorsakats den försäkrade ersätts från ansvarsförsäkring eller av till bilförsäkring fogat rättsskydd

q) som gäller konkurs

r) som gäller utmätning, i lagen om utmätning avsedd verkställighetstvist eller verkställighet som hänför sig till utmätning

s) där det är fråga om förfarande enligt lagarna om företags- eller skuldsanering för privatpersoner eller frivillig skuldsanering för lantbruksidkare enligt landsbygdsnäringslagen

t) där det är fråga om tvist med försäkringsbolaget om rättsskydd skall beviljas eller inte

u) som behandlas som grupptalan.

6. Ansökan om rättsskydd

6.1 Om den försäkrade önskar använda sig av försäkringen bör detta på förhand skriftligt anmälas till Ålands Ömsesidiga.

6.2 Den försäkrade skall som sitt ombud anlita advokat eller annan jurist. Om den försäkrade inte anlitar ombud eller som sitt ombud anlitar någon annan än en person som avlagt juris kandidatexamen eller motsvarande utländsk examen utbetalas ingen ersättning från försäkringen.

6.3 Den försäkrade skall vid rättegången och under förhandlingar om förlikning av motparten kräva ersättning för sina advokat- och rättegångskostnader. Om den försäkrade utan motiverad orsak inte kräver ersättning för sina kostnader av motparten kan ersättningen från försäkringen enligt lagen om försäkringsavtal nedsättas eller helt avslås.

6.4 Den försäkrade har inte rätt att med bindande verkan för försäkringsgivaren medge beloppet av sina kostnader för ärendets skötsel.

Ersättning som den försäkrade eventuellt betalat till sitt ombud som ersättning för ombudets arvoden och kostnader har inte bindande verkan för försäkringsgivaren vid bedömning huruvida rättegångskostnaderna är skäliga.

7. Högsta ersättningsbelopp och självrisk

7.1 Försäkringsbelopp

Det i försäkringsbrevet antecknade försäkringsbeloppet utgör vid varje försäkringsfall högsta gräns för Ålands Ömsesidigas ersättningsskyldighet.

7.2 Självrisk

Den försäkrades självrisk utgör 15% av kostnaderna, dock minst det självriskbelopp som antecknats i försäkringsbrevet.

8. Kostnader som ersätts

Försäkringen ersätter av försäkringsfallet förorsakade nödvändiga och skäliga advokat- och rättegångskostnader enligt följande:

8.1 Vid ansökan om rättsskydd

Ombudets arvode och kostnader, om rättsskydd beviljas.

8.2 I tvist och ansökningsmål

Den försäkrades kostnader för anlitande av ombud och för vittnesmål om det är fråga om tvist som handlagts eller som omedelbart kunde ha gjorts till föremål för handläggning i domstol som nämns i punkt 3.

Om förutsättningen för att tvisten skall kunna hänskjutas till prövning av domstol är rättshandling eller beslut fattat av något organ eller vid någon förrättning, ersätts kostnaderna från och med att ärendet kan hänskjutas till tingsrätt.

Ombudets arvode och kostnader, om ovan i denna punkt avsedd tvist istället för vid domstol har handlagts av konsumentklagonämnd, försäkringsnämnd eller annat motsvarande organ.

8.3 Vid skiljemannaförfarande

Den försäkrades kostnader för anlitande av ombud och för vittnesmål i tvist. Skiljemans eller medlares arvode och kostnader ersätts dock inte.

8.4 I brottmål

Som målsägande

Den försäkrades rättegångskostnader för anlitande av ombud och för vittnesmål om särskilda skäl föreligger, och det vid rättegången är fråga om andra privaträttsliga krav till följd av brott, än rättegångskostnader.

Som svarande

Den försäkrades rättegångskostnader för anlitande av ombud och för vittnesmål, om det är fråga om åtal som målsägande väckt mot den försäkrade i det fall att den allmänna åklagaren inte kräver straff för samma gärning.

8.5 I besvär till Högsta domstolen

Om sökande av ändring vid Högsta domstolen förutsätter besvärstillstånd, ersätter försäkringen besvärskostnaderna endast i det fall att den försäkrade beviljats tillstånd.

Kostnader på grund av användning av extraordinära rättsmedel ersätts endast om Högsta domstolen har godkänt klagan, återbrytande av dom eller återställt försutten fatalietid.

8.6 Vid bevakande av gemensamt intresse

Om det i mål, tvist eller ärende är fråga om något väsentligt annat än den försäkrades privata intressen eller om den försäkrade i ett försäkringsfall har att bevaka ett gemensamt intresse med personer som inte omfattas av denna försäkring, ersätter försäkringen endast den del av kostnaderna som kan betraktas som den försäkrades andel.

9. Ersättningens belopp och uträkning av ersättningen

Om domstol på grund av parternas medgivande inte i sitt utslag har uttalat sig om advokat- eller rättegångskostnader, eller om ärendet har avgjorts genom förlikning, bestäms de kostnader som ersätts också med beaktande av i motsvarande ärenden vanligen utdömda eller erlagda kostnader.

För anlitande av ombud ersätts skäligt arvode för ombudets arbete och nödvändiga kostnader. Vid bestämmandet av arvodets och kostnadernas skälighet beaktas värdet av den förmån som gjorts stridig, ärendets svårighet och omfattning samt det utförda arbetets mängd och kvalitet.

I händelse av tvist angående ombudets arvode och kostnadernas skälighet tillämpas förordningen om grunderna för arvodet vid allmän rättshjälp och fri rättegång.

Om den försäkrade har rätt att dra av den mervärdesskatt som ingår i advokatfaktura eller rättegångskostnader, minskas ersättningen i motsvarande mån.

De advokat- och rättegångskostnader som ersätts från försäkringen bestäms enligt vad som i rättegångsbalken och lagen om rättegång i brottmål stadgas om rättegångskostnader.

10. Kostnader som försäkringen inte ersätter

Försäkringen ersätter inte:

- motpartens rättegångskostnader som den försäkrade genom dom eller avtal ålagts att betala
- kostnader förorsakade av verkställande av dom eller utslag eller skyddsåtgärder
- den försäkrades eget arbete, förlorad inkomst eller förtjänst, rese- eller uppehållskostnader, tolkarvode, inte heller den tilläggskostnad, som uppstår vid byte av ombud eller andra åtgärder som den försäkrade vidtagit och som orsakat högre och onödiga kostnader
- kostnader som förorsakas av införskaffande av juridiskt sakkunnigutlåtande
- kostnader som förorsakas av brottsanmälan och förundersökning i brottmål
- kostnader för sådana omständigheter eller bevis som domstolen inte beaktar på grund av att de framförts för sent
- kostnader som den försäkrade eller hans ombud förorsakat genom att utebli från domstolen, genom att inte iaktta domstolens förordnande eller genom att lägga fram ett påstående som de har vetat eller borde ha vetat vara obefogat, eller kostnader som de i övrigt genom att förlänga rättegången uppsåtligen eller av oaktsamhet förorsakat
- kostnader för rättegång, som den försäkrade eller hans ombud inlett utan att motparten givit anledning därtill, eller i övrigt uppsåtligen eller av oaktsamhet föranlett en onödig rättegång.

11. Övriga ersättningsbestämmelser

11.1 Ålands Ömsesidiga betalar ersättning för den försäkrades advokat- och rättegångskostnader efter det att domstols utslag vunnit laga kraft eller förlikning nåtts.

11.2 Som minskning av försäkringsgivarens ersättningsskyldighet bör räknas den kostnadsersättning, som den försäkrades motpart har ådömts eller förbundit sig att betala till den försäkrade, såvida denna ersättning kunnat inkasseras av den betalningsskyldige.

11.3 Om motparten ådömts eller förbundit sig att till den försäkrade betala kostnadsersättning, som vid utbetalning av ersättning från försäkringen är obetald, är den försäkrade skyldig att överföra sin rätt till kostnadsersättning på försäkringsgivaren intill det ersättningsbelopp som bolaget har betalt.

11.4 Om den försäkrade har varit tvungen att själv betala en del av sina kostnader på den grund att kostnaderna överstiger försäkringsbeloppet, är den försäkrade skyldig att till försäkringsgivaren överföra den del av motpartens kostnadsersättning som överskrider den del som den försäkrade själv betalat.

11.5 Om kostnadsersättning som den försäkrades motpart genom dom eller avtal ålagt att betala har betalats till den försäkrade eller han i övrigt fått räkna sig den tillgodo, skall den försäkrade till försäkringsbolaget återbetala kostnadsersättningen inklusive ränta upp till det försäkringsbelopp som utbetalats från försäkringen.

60. ALLMÄNNA AVTALSVILLKOR

Allmänna avtalsvillkoren grundar sig på försäkringsavtalslagen (543/94). Lagens stadganden reglerar avtalsförhållandet mellan kunden och försäkringsbolaget samt tredje mans rätt i vissa fall.

1. Centrala begrepp i försäkringsavtalet

Försäkringstagare är den som ingått försäkringsavtal med försäkringsbolaget.

Den försäkrade är den som försäkringen gäller för.

Försäkringsperiod är den för försäkringen avtalade giltighetstiden. Försäkringsavtalet fortsätter en avtalad försäkringsperiod i sänder, såvida inte någondera avtalsparten säger upp avtalet.

Försäkringsfall är händelse, som till sin typ fyller försäkringsvillkorens kriterier på ersättningsbar skada.

Säkerhetsföreskrifter innebär en i försäkringsbrevet, försäkringsvillkoren eller annan skriftligen ålagd skyldighet att följa anvisningar som syftar till att förhindra eller begränsa uppkomsten av en skada.

2. Information innan försäkringsavtal ingås

2.1 Försäkringsbolagets informationsplikt

Försäkringsbolaget skall innan ett försäkringsavtal ingås ge försäkringssökanden den information som behövs för bedömning av försäkringsbehovet och för val av försäkring, såsom information om försäkringsbolagets egna försäkringsformer, premier och försäkringsvillkor. När informationen lämnas skall försäkringssökanden också uppmärksamgöras på väsentliga begränsningar i försäkringsskyddet.

Om försäkringsbolaget eller dess representant vid marknadsföringen av en försäkring har underlåtit att ge försäkringstagaren behövlig information om försäkringen eller givit honom felaktiga eller vilseledande uppgifter, anses försäkringen gälla med det innehåll försäkringstagaren har haft skäl att sluta sig till utgående från den information han fått.

2.2 Försäkringstagarens och den försäkrades upplysningsplikt

Försäkringstagaren och den försäkrade skall vid ansökan om försäkring ge korrekta och fullständiga svar på försäkringsbolagets frågor vilka kan vara av betydelse för bedömningen av försäkringsbolagets ansvar. Försäkringstagaren och den försäkrade skall dessutom under försäkringsperioden utan obefogat dröjsmål korrigera upplysningar som han lämnat försäkringsbolaget och som han konstaterat vara oriktiga eller bristfälliga.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade vid uppfyllandet av ovannämnda plikt har förfarit svikligen är försäkringsavtalet inte bindande för försäkringsbolaget. Försäkringsbolaget har rätt att behålla de betalda premierna också om försäkringen förfaller.

2.3 Påföljd vid skadeförsäkring

Om försäkringstagaren eller den försäkrade uppsåtligen eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa har åsidosatt sin upplysningsplikt kan ersättningen nedsättas eller förvägras. Vid bedömningen av om ersättningen skall nedsättas eller förvägras skall det beaktas vilken betydelse den omständighet, som den av försäkringstagaren eller den försäkrade lämnade oriktiga eller bristfälliga uppgiften gällt har haft för uppkomsten av skadan. Dessutom skall beaktas försäkringstagarens eller den försäkrades eventuella uppsåt eller arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

2.4 Påföljd vid personförsäkring

Försäkringsbolaget är fritt från ansvar, om försäkringstagaren eller den försäkrade uppsåtligen eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa har åsidosatt sin upplysningsplikt och försäkringsbolaget inte överhuvudtaget skulle ha beviljat försäkring i det fall det hade fått korrekta och fullständiga svar. Om försäkringsbolaget skulle ha beviljat försäkring men endast mot högre premie eller annars på andra villkor än de avtalade, begränsas försäkringsbolagets ansvar till vad som motsvarar den avtalade premien eller de villkor enligt vilka försäkringen skulle ha beviljats.

3. Försäkringsavtalets giltighet

3.1 Ansvaret börjar

Försäkringsbolagets ansvar inträder, såvida inte avtalsparterna överenskommit om någon annan särskild tidpunkt, när försäkringsbolaget eller försäkringstagaren givit eller sänt ett godkännande svar på den andra avtalspartens anbud.

Om försäkringstagaren till försäkringsbolaget har överlämnat eller avsänt en skriftlig försäkringsansökan och det är uppenbart att försäkringsbolaget skulle ha godkänt ansökan, ansvarar försäkringsbolaget också för försäkringsfall som har inträffat efter att ansökan överlämnades eller avsändes. En försäkringsansökan eller ett godkännande svar som försäkringstagaren har överlämnat eller avsänt till försäkringsbolagets representant anses ha överlämnats eller avsänts till försäkringsbolaget.

Om det inte finns utredning om vilken tid på dygnet ett svar eller en ansökan har överlämnats eller avsänts, anses detta ha skett klockan 24.00.

3.2 Försäkringsavtalets giltighet

Försäkringsavtalet gäller antingen för viss tid eller fortlöpande.

För viss tid ingånget försäkringsavtal gäller den avtalade försäkringsperioden. Fortlöpande försäkringsavtal gäller efter den första försäkringsperiodens utgång för ett år i sänder, om inte försäkringstagaren eller försäkringsbolaget skriftligt säger upp avtalet. Försäkringsavtalet kan också upphöra att gälla av andra orsaker, som nämns i punkterna 4.2 och 15.

3.3 Grunder för beviljande av personförsäkring

Premien och de övriga avtalsvillkoren bestäms på grundval av den försäkrades hälsotillstånd vid den tidpunkt då ansökningshandlingarna lämnades in eller sändes till försäkringsbolaget. Försäkringsbolaget får inte avslå en ansökan om personförsäkring på den grunden att ett försäkringsfall har inträffat eller att hälsotillståndet hos den person, för vilken försäkring söks, har försämrats efter det att ansökningshandlingarna lämnats in eller sänts till försäkringsbolaget.

4. Premie

4.1 Premiebetalning

Premien skall betalas inom en månad från det att försäkringsbolaget sänt ett inbetalningskort till försäkringstagaren. Den första premien behöver dock inte betalas förrän försäkringsbolagets ansvar inträtt. Senare premier behöver inte betalas före den avtalade premieperiodens början.

Om försäkringstagarens betalning inte täcker försäkringsbolagets alla premiefordringar har försäkringstagaren rätt att bestämma vilka premiefordringar som skall avkortas med det belopp han betalar.

4.2 Dröjsmål med premien vid skadeförsäkring

Försäkringsbolagets ansvar upphör inte före utgången av försäkringsperioden även om premien för försäkringsperioden inte har betalats inom utsatt tid. Försäkringsbolaget får i ett dylikt fall indriva premien jämte dröjsmålsränta genom utsökning utan dom eller utslag, med iakttagande av vad som stadgas i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg.

Innan verkställighetsåtgärder vidtas skall försäkringstagaren underrättas om den premie som skall indrivas och om grunden för premien samt om att verkställighetsåtgärder vidtas, såvida inte försäkringstagaren inom 14 dagar efter det att meddelandet avsänts skriftligen bestrider sin betalningsskyldighet. Om försäkringstagaren bestrider betalningsskyldigheten är ett domstolsavgörande en förutsättning för verkställigheten.

Försäkringsbolagets ansvar upphör emellertid vid utgången av den ovan avsedda försäkringsperioden, om inte hela premien dessförinnan har betalats.

Om premien inte betalats inom ovan i punkt 4.1 avsedd utsatt tid skall för dröjsmålstiden erläggas dröjsmålsränta enligt räntelagen.

4.3 Dröjsmål med premien för personförsäkring

Om försäkringstagaren har försummat att betala premien inom i punkt 4.1 avsedd tid har försäkringsbolaget rätt att säga upp försäkringen att upphöra 14 dagar efter att uppsägningsmeddelandet avsändes.

4.4 Återbetalning av premie efter att avtalet upphört

Om försäkringen upphör före avtalad tidpunkt har försäkringsbolaget rätt till premie endast för den tid under vilken dess ansvar varit i kraft. Återstoden av den redan betalda premien som beräknas i förhållande till tiden skall återbetalas till försäkringstagaren. För sina hanteringskostnader har bolaget rätt att behålla 10% av hela försäkringspremien dock minst 8 euro och högst 24 euro.

Premie återbetalas dock inte om i ärendet förfarits svikligt i situationer som avses i punkt 2.2.

Premiebelopp på mindre än 8 € behöver inte återbetalas separat.

5. Information under försäkringens giltighetstid

5.1 Försäkringsbolagets informationsplikt

Efter att försäkringsavtalet ingåtts skall försäkringsbolaget till försäkringstagaren överlämna försäkringsbrevet och försäkringsvillkoren.

Under försäkringens giltighetstid skall försäkringsbolaget årligen informera försäkringstagaren om försäkringsbeloppet och andra sådana omständigheter beträffande försäkringen som är av uppenbar betydelse för försäkringstagaren.

Om försäkringsbolaget eller dess representant under försäkringens giltighetstid har givit försäkringstagaren bristfällig, oriktig eller vilseledande information, anses försäkringsavtalet gälla med det innehåll som försäkringstagaren har haft skäl att sluta sig till utgående från den information han fått, om denna bristfälliga, oriktiga eller vilseledande information kan anses ha inverkat på försäkringstagarens förfarande. Detta gäller dock inte information som försäkringsbolaget eller dess representant efter ett inträffat försäkringsfall har lämnat om framtida ersättning.

5.2 Försäkringstagarens upplysningsplikt vid ökad skaderisk

Försäkringstagaren skall meddela försäkringsbolaget, om det i de förhållanden som uppgavs när försäkringen tecknades eller i de omständigheter som antecknats i försäkringsbrevet skett en sådan förändring som väsentligt ökar sannolikheten för skada och som försäkringsbolaget inte kan anses ha beaktat när försäkringen tecknades. Försäkringstagaren skall underrätta försäkringsbolaget om en sådan förändring senast i samband med betalningen av följande premie efter förändringen.

Omständigheter som innebär en ökning av risken kan exempelvis vara ändrad användning av det försäkrade föremålet, reparation, ändrings- och utvidgningsarbeten. Förändringen i en persons hälsotillstånd förutsätter ingen anmälan. Om försäkringstagaren uppsåtligen eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa har underlåtit att anmäla om fareökning, kan ersättningen nedsättas eller förvägras. Vid bedömning av om ersättningen skall nedsättas eller förvägras skall det beaktas, vilken betydelse den omständighet som ökat faran har haft för uppkomsten av skadan. Dessutom skall beaktas eventuellt uppsåt hos försäkringstagaren eller arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

6. Skyldighet att förhindra och begränsa uppkomsten av skada

6.1 Skyldighet att iaktta säkerhetsföreskrifter

Den försäkrade skall iaktta i försäkringsbrevet eller försäkringsvillkoren antecknade eller i övrigt skriftligen givna säkerhetsföreskrifter.

Om den försäkrade uppsåtligen eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa har underlåtit att iaktta säkerhetsföreskrifterna kan ersättning nedsättas eller förvägras. Vid bedömning av om ersättningen skall nedsättas eller förvägras skall det beaktas vilken betydelse åsidosättande av säkerhetsföreskrifterna har haft för uppkomsten av skadan. Dessutom skall beaktas eventuellt uppsåt hos försäkringstagaren eller arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Ansvarsförsäkring

Vid ansvarsförsäkring nedsätts eller förvägras inte ersättning på grund av den försäkrades oaktsamhet.

Om den försäkrade emellertid har underlåtit att iaktta säkerhetsföreskrifterna uppsåtligen eller av grov oaktsamhet eller om den försäkrades bruk av alkohol eller narkotika har inverkat på försummelsen, kan ersättning nedsättas eller förvägras.

Om den försäkrade har underlåtit att iaktta säkerhetsföreskrifterna av grov oaktsamhet eller om den försäkrades bruk av alkohol eller narkotika har inverkat på försummelsen, betalar försäkringsbolaget dock från ansvarsförsäkring till skadelidande fysisk person den del av ersättningen som denne inte har kunnat indriva till följd av att den försäkrade vid utsökning eller konkurs.

6.2 Skyldighet att avvärja och begränsa skada

När ett försäkringsfall inträffar eller är omedelbart hotande skall den försäkrade efter förmåga vidta åtgärder för att avvärja och begränsa skadan.

Har skadefallet orsakats av en utomstående skall den försäkrade vidta behövliga åtgärder för att säkerställa försäkringsbolagets regressrätt mot skadevållaren. Sådana åtgärder är t.ex. att anteckna skadevållarens namn och adress samt uppgifter om eventuella vittnen. Vid fråga om brott skall det också polisanmälas och i domstol krävas straff för brottsförövarna om försäkringsbolagets fördel så kräver.

Försäkringsbolaget betalar skäliga kostnader för uppfyllande av ovannämnda räddningsplikt även om försäkringsbeloppet därigenom skulle överskridas.

Om den försäkrade uppsåtligen eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa har åsidosatt sin räddningsplikt kan ersättningen till honom nedsättas eller förvägras. Vid bedömning av om ersättningen skall nedsättas eller förvägras skall det beaktas vilken betydelse åsidosättandet har haft för uppkomsten av skadan. Dessutom skall beaktas eventuellt uppsåt hos försäkringstagaren eller arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Ansvarsförsäkring

Vid ansvarsförsäkring nedsätts eller förvägras inte ersättning på grund av den försäkrades oaktsamhet.

Om den försäkrade emellertid har åsidosatt sin räddningsplikt uppsåtligen eller av grov oaktsamhet eller om den försäkrades bruk av alkohol eller narkotika har inverkat på försummelsen, kan ersättningen nedsättas eller förvägras.

Om den försäkrade har åsidosatt sin räddningsplikt av grov oaktsamhet eller om den försäkrades bruk av alkohol eller narkotika har inverkat på försummelsen, betalar försäkringsbolaget dock från ansvarsförsäkring till skadelidande fysisk person den del av ersättningen som denne inte har kunnat indriva till följd av att den försäkrade vid utsökning eller konkurs befunnits vara insolvent.

7. Framkallande av försäkringsfall

Försäkringsbolaget är fritt från ansvar gentemot en försäkrad som har framkallat försäkringsfallet med uppsåt.

Om den försäkrade har framkallat försäkringsfallet av grov oaktsamhet eller om den försäkrades bruk av alkohol eller narkotika har inverkat på försäkringsfallet kan ersättningen till honom nedsättas eller förvägras.

Vid bedömning av om ersättningen i ovannämnda fall skall nedsättas eller förvägras skall det beaktas vilken betydelse den försäkrade personens åtgärd har haft för uppkomsten av skadan. Dessutom skall beaktas eventuellt uppsåt hos den försäkrade eller arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Ansvarsförsäkring

Om den försäkrade har förorsakat försäkringsfallet av grov oaktsamhet eller om den försäkrades bruk av alkohol eller narkotika har inverkat på försäkringsfallet, betalar försäkringsbolaget dock från en ansvarsförsäkring till en skadelidande fysisk person den del av ersättningen som denne inte har kunnat indriva till följd av att den försäkrade vid utsökning eller konkurs befunnits vara insolvent.

8. Identifikation

Vad som ovan sagts om de försäkrade i fråga om framkallande av försäkringsfall, iakttagande av säkerhetsföreskrifter eller uppfyllande av räddningsplikt skall på motsvarande sätt tillämpas på den

- som med den försäkrades samtycke är ansvarig för ett försäkrat motordrivet fordon eller släpfordon, fartyg eller luftfartyg
- som tillsammans med den försäkrade äger och nyttjar försäkrad egendom eller
- som bor i gemensamt hushåll med den försäkrade och tillsammans med honom använder försäkrad egendom.

Vad som ovan har sagts om den försäkrade ifråga om iakttagande av säkerhetsföreskrifter skall på motsvarande sätt tillämpas på den som på grund av ett arbets- eller tjänsteförhållande hos den försäkrade skall sörja för att säkerhetsföreskrifterna iakttas.

9. Otillräknelighet och nödläge

Försäkringsbolaget får inte för att frita sig från eller begränsa sitt ansvar åberopa de ovannämnda punkterna 6 och 7, om den försäkrade när han framkallade ett försäkringsfall eller åsidosatte en säkerhetsföreskrift eller räddningsplikten var yngre än 12 år eller befann sig i ett sådant sinnestillstånd att han inte skulle ha kunnat dömas till straff för brott.

Försäkringsbolaget får inte för att frita sig från eller begränsa sitt ansvar åberopa punkterna 5, 6 och 7, om den försäkrade genom sitt handlande när han framkallade ökningen av risken eller försäkringsfallet åsidosatte en säkerhetsföreskrift eller räddningsplikten i syfte att förhindra person- eller egendomsskada under sådana förhållanden att försummelsen eller åtgärden kunde försvaras.

Vad som i denna punkt har sagts om den försäkrade skall även tillämpas på den som i punkt 8 identifieras med den försäkrade.

10. Ersättningsförfarande

10.1 Ansökan om ersättning

Den som söker ersättning skall till försäkringsbolaget överlämna sådana handlingar och uppgifter som behövs för utredning av försäkringsbolagets ansvar. Sådana uppgifter är t.ex.:

- den försäkrades och sökandens adress. Sökande skall vid behov styrka sin rätt att lyfta ersättning
- var, när, hur och varför har skadan hänt
- skadans belopp.

Dessutom skall vid behov till ersättningsansökan fogas läkarintyg, dödsattest och vid brott polisprotokoll.

Försäkringsbolaget är inte skyldigt att betala ersättning förrän det erhållit ovannämnda utredningar.

Om den som söker ersättning efter ett försäkringsfall svikligen har lämnat försäkringsbolaget oriktiga eller bristfälliga uppgifter, vilka är av betydelse för utredningen av försäkringsfallet och försäkringsbolagets ansvar, kan ersättning nedsättas eller förvägras enligt vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

10.2 Preskription av rätt till ersättning

Försäkringsersättning skall sökas hos försäkringsbolaget inom ett år från det att ersättningssökanden fått kännedom om sin möjlighet att få ersättning och senast inom tio år från det att försäkringsfallet inträffat. Med framläggande av ersättningsanspråk jämställs anmälan om försäkringsfallet. Om ersättningsanspråk inte framläggs inom denna tid förlorar ersättningssökanden sin rätt till ersättning.

10.3 Försäkringsbolagets skyldigheter efter skada

Efter inträffat försäkringsfall skall försäkringsbolaget till den som söker ersättning och andra ersättningsberättigade, lämna uppgifter om försäkringens innehåll och om förfarandet vid ansökan om ersättning. Eventuella förhandsuppgifter till den som söker ersättning om framtida ersättning, ersättningsbelopp eller sätt att betala ersättningen inverkar inte på prestationsskyldigheten enligt försäkringsavtalet.

10.4 Utbetalning av ersättning

Försäkringsbolaget skall med anledning av ett inträffat försäkringsfall utan dröjsmål och senast en månad efter det att bolaget fått de handlingar och uppgifter som är nödvändiga för utredandet av dess ansvar betala ut ersättning enligt försäkringsavtalet eller meddela att någon ersättning inte betalas.

Om ersättningsbeloppet är stridigt, är försäkringsbolaget dock skyldigt att inom nämnda tid utbetala den ostridiga delen av ersättningen.

I fråga om ersättningsbeslut som gäller ansvarsförsäkring skall försäkringsbolaget också underrätta den skadelidande.

För försening skall bolaget betala dröjsmålsränta enligt räntelagen.

10.5 Kvittning

I enlighet med allmänna kvittningsförutsättningar kan försäkringsbolaget från ersättningen avdra obetalda förfallna premier och andra förfallna fordringar som försäkringsbolaget har.

11. Försäkringsersättning

11.1 Överförsäkring

Egendom eller intresse är överförsäkrat, om det försäkringsbelopp som anges i försäkringsavtalet avsevärt överstiger den försäkrade egendomens eller det försäkrade intressets rätta värde.

Försäkringsbolaget är inte skyldigt att med anledning av ett försäkringsfall som har drabbat överförsäkrad egendom eller ett överförsäkrat intresse betala ut mera i ersättning än vad som behövs för att täcka skadan.

11.2 Underförsäkring

Egendom eller intresse är underförsäkrat, om det försäkringsbelopp som anges i försäkringsavtalet avsevärt understiger den försäkrade egendomens eller det försäkrade intressets rätta värde.

Försäkringsbolaget är skyldigt att med anledning av ett försäkringsfall som drabbat underförsäkrad egendom eller ett underförsäkrat intresse ersätta endast en så stor del av skadan som motsvarar förhållandet mellan försäkringsbeloppet och egendomens eller intressets värde.

12. Missnöje med ersättningsbeslut

Försäkringstagaren eller den som söker ersättning har till sitt förfogande olika medel att få försäkringsbolagets beslut ändrat. Han har rätt att väcka talan mot försäkringsbolaget. Före det kan han hos Konsumenternas försäkringsbyrå be om råd och handledning eller hos nämnder anhålla om rekommendation om avgörande. Behandling vid nämnd hindrar inte att talan väcks. Däremot tar nämnderna inte upp till behandling ett ärende som har behandlats eller anhängiggjorts vid domstol.

12.1 Självrättelse

Om den som söker ersättning misstänker ett fel i försäkringsbolagets ersättningsbeslut eller i något annat beslut har han rätt att få närmare information om de omständigheter som har lett fram till avgörandet. Försäkringsbolaget skall korrigera beslutet, om nya utredningar ger anledning därtill.

12.2 Konsumenternas försäkringsbyrå och nämnder som utfärdar rekommendationer om avgöranden

Om den som söker ersättning är missnöjd med försäkringsbolagets beslut kan han be om råd och handledning hos Konsumenternas försäkringsbyrå. Byrån är ett opartiskt organ som har till uppgift att ge konsumenterna råd i försäkrings- och ersättningsärenden.

Försäkringsbolagets beslut kan hänskjutas till Försäkringsnämnden, som verkar i anslutning till Konsumenternas försäkringsbyrå. Nämnden har till uppgift att ge rekommendationer om avgöranden i tvister som gäller tolkning och tillämpning av lag och försäkringsvillkor i försäkringsförhållanden.

Försäkringsbolagets beslut kan också hänskjutas till konsumentklagonämnden, som ger rekommendationer om avgöranden med stöd av konsumentskyddslagstiftningen.

Rådgivningsservicen och nämndernas utlåtanden erhålls gratis.

12.3 Tingsrätt

Om den som söker ersättning inte nöjer sig med försäkringsbolagets beslut kan han väcka talan mot försäkringsbolaget. Talan kan väckas antingen vid tingsrätt på parternas hemort i Finland eller vid tingsrätt på försäkringsbolagets hemort eller på skadeorten, såvida inte annat följer av Finlands internationella avtal.

Talan med anledning av försäkringsbolagets beslut skall väckas inom tre år efter att parterna fått skriftligt besked om försäkringsbolagets beslut och om denna tidsfrist. Efter att tidsfristen löpt ut föreligger inte längre rätt att väcka talan.

13. Försäkringsbolagets regressrätt

13.1 Försäkringsbolagets regressrätt mot tredje man

Den försäkrades rätt att hos tredje man kräva det ersättningsbelopp som försäkringsbolaget betalt till den försäkrade övergår till försäkringsbolaget om tredje man förorsakat försäkringsfallet uppsåtligen eller av grov oaktsamhet eller enligt lag är skyldig att betala ersättning oberoende av eventuell oaktsamhet.

13.2 Försäkringsbolagets regressrätt gentemot försäkringstagaren, den försäkrade eller person som kan jämställas med den försäkrade

Försäkringsbolaget får återkräva utbetald ersättning helt eller delvis om försäkringstagaren, den försäkrade eller person som identifierats med den försäkrade enligt punkt 8:

- förorsakat skadan genom uppsåt, grov oaktsamhet m.m. (punkt 7)
- försummat sin upplysningsplikt (punkt 2.2)
- försummat att meddela ökning av faran (punkt 5.2)
- försummat skyldigheten att iaktta säkerhetsföreskrifter (punkt 6.1)
- försummat att begränsa eller avvärja skada (punkt 6.2).

14. Ändring av försäkringsavtal

14.1 Ändring under försäkringsperioden

Försäkringsbolaget har rätt att under försäkringsperioden ändra premien eller andra avtalsvillkor så att de motsvarar de nya förhållandena om:

- försäkringstagaren eller den försäkrade har åsidosatt sin upplysningsplikt enligt punkt 2.2 eller om
- det under försäkringsperioden i de förhållanden som försäkringstagaren eller den försäkrade uppgivit för försäkringsbolaget när avtalet ingicks eller i någon omständighet som antecknats i försäkringsbrevet har skett en sådan förändring som avses i punkt 5.2.

Efter att ha fått kännedom om ovannämnd omständighet skall försäkringsbolaget utan obefogat dröjsmål sända ett meddelande om hur och från vilken tidpunkt premien eller övriga avtalsvillkor ändras. I meddelandet skall nämnas att försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen.

14.2 Ändring vid övergång till ny försäkringsperiod

14.2.2 Anmälningsförfarande

Försäkringsbolaget har rätt att inför övergången till ny försäkringsperiod ändra försäkringsvillkor, premier och övriga avtalsvillkor.

Försäkringsvillkor och premier

Försäkringsbolaget kan göra ändringar i försäkringsvillkor, premier och övriga avtalsvillkor, när ändringen utgörs av:

- ny eller ändrad lagstiftning eller myndighetsföreskrift
- oförutsedd ändring i omständigheterna (t.ex. internationella kriser, exceptionella naturföreteelser, katastrofartade olyckor).

Försäkringspremie och självrisk

Försäkringsbolaget kan göra ändringar i premiernas och/eller självriskens belopp utan att säga upp försäkringen, om ändringen grundar sig på:

- förändring i index som anges i försäkringsavtalet
- ökade ersättningskostnader. Utöver indexförhöjningen kan höjningen av premien dock utgöra högst 10% av den årliga premien, och i försäkringsavtal som inte innefattar indexvillkor högst 15% av den årliga premien.

Med försäkringspremie avses grundpremien i enlighet med tarifferna för produkten. Om försäkringen omfattar bonussystem eller andra individuella riskklassystem, är de ändringar av premien som görs inom ramen för dessa inte sådana ändringar som nämns i denna villkorspunkt.

Mindre ändringar i försäkringsskyddet

Försäkringsbolaget kan dessutom göra mindre ändringar i försäkringsvillkoren och de övriga avtalsvillkoren förutsatt att de inte ändrar på det centrala innehållet i försäkringsskyddet.

Om försäkringsbolaget företar ändring av ovan beskriven art i försäkringsavtalet, skall bolaget i samband med premiefordran sända försäkringstagaren ett meddelande om ändringarna och deras grunder senast 30 dagar före ingången av följande försäkringsperiod. Försäkringen fortsätter då i den ändrade formen, om inte försäkringstagaren skriftligen säger upp försäkringen att upphöra innan den nya försäkringsperioden börjar.

I försäkringsavtal som ingåtts med företag som inte kan jämställas med konsument eller med sammanslutningar kan försäkringsvillkoren och premiegrunderna alltid ändras genom anmälningsförfarandet.

14.2.3 Uppsägningsförfarande

Om försäkringsbolaget ändrar försäkringsvillkor, premier eller övriga avtalsvillkor i andra fall än sådana som nämns i punkt 14.2.2 eller om bolaget slopar en kraftig marknadsförd förmån ur försäkringen, skall försäkringsbolaget säga upp försäkringen att upphöra när försäkringsperioden går ut. Försäkringstagaren skall senast 30 dagar före försäkringsperiodens slut underrättas om att försäkringen är uppsagd och försäkringsskyddet upphör.

Denna villkorspunkt tillämpas inte på försäkringsavtal som ingåtts med företag som inte är att jämställa med konsument eller med sammanslutningar.

15. Försäkringsavtalet upphör

15.1 Försäkringstagarens rätt att säga upp försäkringen

Försäkringstagare som är eller som kan jämställas med konsument har rätt att när som helst säga upp en försäkring att upphöra under försäkringsperioden. Uppsägningen skall ske skriftligt. Om försäkringstagaren inte har angivit något datum, upphör försäkringen att gälla när uppsägningsmeddelandet har överlämnats eller avsänts till försäkringsbolaget.

Företagare och sammanslutningar som inte är att jämställa med konsument har rätt att säga upp en fortlöpande försäkring vid försäkringsperiodens utgång. Uppsägningen skall ske skriftligt senast 30 dagar före försäkringsperiodens utgång.

15.2 Försäkringsbolagets rätt att säga upp försäkringen under försäkringsperioden

Försäkringsbolaget har rätt att säga upp en försäkring att upphöra under försäkringsperioden, om:

- försäkringstagaren eller den försäkrade innan försäkringen beviljades har lämnat oriktiga eller bristfälliga upplysningar och om försäkringsbolaget inte skulle ha beviljat försäkringen om det känt till det rätta sakförhållandet;
- det under försäkringsperioden, i de förhållanden som försäkringstagaren eller den försäkrade uppgivit för försäkringsbolaget när avtalet ingicks eller i någon omständighet som antecknats i försäkringsbrevet skett en förändring som väsentligt ökar sannolikheten för skada och som försäkringsbolaget inte kan anses ha beaktat när avtalet ingicks;
- den försäkrade uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har åsidosatt en säkerhetsföreskrift;
- den försäkrade har förorsakat försäkringsfallet uppsåtligen eller av grov oaktsamhet eller
- den försäkrade efter försäkringsfallet svikligen har lämnat försäkringsbolaget oriktiga eller bristfälliga upplysningar som är av betydelse för bedömning av försäkringsbolagets ansvar;
- vid personförsäkring har försäkringsbolaget rätt att säga upp försäkringen på grund av underlåten premiebetalning enligt punkt 4.3.

Försäkringsbolaget skall efter att ha fått vetskap om uppsägningsgrunderna utan obefogat dröjsmål säga upp försäkringen skriftligt. Försäkringen upphör att gälla en månad efter att uppsägningsmeddelandet avsänts.

15.3 Försäkringsbolagets rätt att säga upp försäkringen vid försäkringsperiodens utgång

Försäkringsbolaget har rätt att säga upp försäkringen att upphöra vid försäkringsperiodens utgång. Uppsägningen skall ske skriftligt senast en månad före försäkringsperiodens utgång.

15.4 Ägarbyte

Försäkringsavtalet upphör att gälla om den försäkrade egendomen övergår till annan ny ägare än till försäkringstagaren själv eller till dennes dödsbo. Om ett försäkringsfall inträffar inom 14 dagar efter äganderättens övergång har den nya ägaren dock rätt till ersättning, såvida han inte själv har tecknat en försäkring för egendomen.

16. Tredje mans rätt

16.1 Övriga försäkrade, till vars förmån en egendomsförsäkring gäller

Utöver vad som i sakförsäkringsvillkoren har stadgats om den försäkrade, gäller en egendomsförsäkring till förmån för ägare, den som köpt egendomen med äganderättsförbehåll, den som har panträtt eller retentionsrätt i egendomen samt även i övrigt till förmån för den som bär risken för egendomen.

16.2 Den försäkrades ställning när ett försäkringsfall har inträffat

Försäkringsbolaget får i syfte att nedsätta eller förvägra ersättningen, gentemot en försäkrad som avses i föregående punkt åberopa stadgandena om försäkringstagarens eller annan försäkrads åsidosättande av upplysningsplikt (punkt 2.2) eller anmälan om ökning av risken (punkt 5.2) endast i det fall att en försäkrad som avses i punkt 16.1 före försäkringsfallet hade eller borde ha haft kännedom om försäkringstagarens eller någon annan försäkrads förfarande.

Varje försäkrad har rätt till den ersättning som betalas ut med anledning av ett försäkringsfall. Försäkringstagaren får dock med bindande verkan för den försäkrade förhandla med försäkringsbolaget samt lyfta ersättning, utom då den försäkrade nämns vid namn i avtalet eller har uppgivit att han själv bevakar sin rätt eller då det är fråga om inteckningshavares rätt att få betalning ur ersättningen.

16.3 Företrädesrätt till betalning ur ersättningen

Gäller en egendomsförsäkring till förmån för en person som till säkerhet för sin fordran har panträtt i egendomen, har denne, även om fordran inte har förfallit till betalning, rätt att före ägaren få betalning ur ersättningen, om ägaren inte har reparerat skadan eller ställer säkerhet för reparationen. Vad som här sagts gäller på motsvarande sätt till förmån för den som i egendomen har retentionsrätt till säkerhet för en fordran som förfallit till betalning.

Ägaren har rätt att få betalning ur ersättningen före den som köpt egendomen med äganderättsförbehåll.

Angående en inteckningshavares rätt att få betalning ur ersättningen gäller vad som stadgats om inteckningshavares rätt till försäkringsersättning.

16.4 Den skadelidandes rätt till ersättning vid ansvarsförsäkring

Den skadelidande har vid ansvarsförsäkring rätt att kräva ersättning enligt försäkringsavtalet direkt av försäkringsbolaget, om den försäkrade har försatts i konkurs eller annars är insolvent.

Om ett ersättningskrav riktas till försäkringsbolaget skall bolaget utan obefogat dröjsmål underrätta den försäkrade om saken samt ge honom tillfälle att lägga fram en utredning om försäkringsfallet. Den försäkrade skall också informeras om ärendets senare handläggningsskeden.

Om försäkringsbolaget godkänner den skadelidandes ersättningskrav är godkännandet inte bindande för den försäkrade.

16.5 Den skadelidandes rätt att söka ändring vid ansvarsförsäkring

Den skadelidande har rätt att med anledning av ersättningsbeslutet väcka talan mot försäkringsbolaget eller hänskjuta ärendet till Försäkringsnämnden eller konsumentklagonämnden enligt punkt 12.